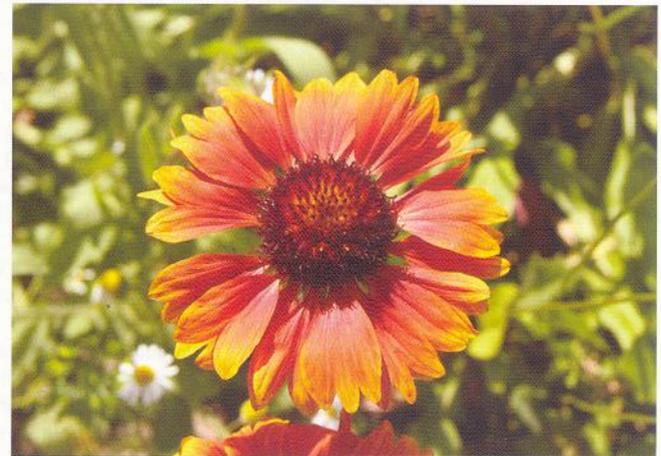

Botanické zahrady a arboreta České republiky

Magdaléna Chytrá,
Petr Hanzelka, Radoslav Kacerovský (eds)

Academia a Unie botanických zahrad České republiky
PRAHA 2010

Arboretum Žampach

Arboretum Žampach je součástí státem chráněné kulturní památky – zámeckého areálu a zámeckých parků Domova pod hradem Žampach, příspěvkové organizace Pardubického kraje. Je jediným zařízením tohoto typu ve východních Čechách v podhůří Orlických hor. Zámecké parky o celkové výměře více než 4 ha jsou členěny na horní a dolní část (pod silnicí) a park ve vnitřním zámeckém areálu. Ve vnitřním areálu a v horním zámeckém parku se nachází funkční tabulový informační systém, jehož cílem je poskytovat návštěvníkům základní informace o stromech a keřích zastoupených v parkové výsadbě.

Specifickým účelem arboreta je budování společenských kontaktů obyvatel Domova s návštěvníky místního areálu.

Rozloha: 4,15 ha

Počet pěstovaných druhů rostlin: přes 500 taxonů

Souřadnice: 50° 2' 14" s. š., 16° 25' 50" v. d.,
nadmořská výška: 440 m

Otevírací doba

celoročně

Vstupné

zdarma

K dispozici je průvodcovská služba, v areálu se nachází turistické informační centrum.

Pravidelné akce pro návštěvníky

Pochod přes tři hrady: druhá sobota v květnu

Zámecká slavnost: první sobota v červnu

Nahoře: Bledule jarní (*Leucojum vernum*) v dolní části parku

Dole: Sazaník květnatý (*Calycanthus floridus*)

Letní hudební festival pod hradem Žampach: druhá sobota v červenci, www.uspza.cz/festival

Pout' svatého Bartoloměje: třetí sobota v srpnu

Živý betlém a vánoční koncerty: první týden v prosinci

Historie

Úprava zámeckých parků v anglickém stylu pochází z doby činnosti manželů Lützowových na Žampachu v letech 1884–1933 a souvisí s větší přestavbou zámku v této době. Po konfiskaci v roce 1948 se zámek již vždy využíval k sociálním účelům. Do konce osmdesátých let 20. století se zanebdávaly velké plochy parku i vysázené dřeviny. Současná dlouhodobá obnova parku a výsadba sbírkových rostlin se datuje od roku 1990 a trvá do současnosti.

Zajímavosti

Arboretum Žampach využívá zejména historicky daného prostředí, v němž se rozkládá. Původní zámecké parky vysázené v anglickém stylu tvoří kostru, které se přizpůsobuje nová výsadba. Jsou zde zastoupeny dendrologicky hodnotné a u nás ojedinělé druhy dřevin.

K nejzajímavějším exponátům patří například pamodřín líbezný (*Pseudolarix amabilis*), strom připomínající jemnější hustý modřín, buk japonský (*Fagus japonica*), vícekmenný, až 20 m vysoký strom s velkými, na rubu namodralými listy, buk velkolistý (*F. grandifolia*) s listy až 14 cm velkými nebo javor habrolistý (*Acer carpinifolium*), jehož listy silně připomínají listy habrů. Ke zvláštnostem patří i sasafras lékařský (*Sassafras albidum*), vícekmenný strom nebo keř s listy tuhými jako fikus, jehož silice mají léčivé účinky. Metasekvoje čínská (*Metasequoia glyptostroboides*) a jinan dvoulaločný (*Ginkgo biloba*), zastoupený větším množstvím kultivarů, jsou rovněž zajímavé druhy.

Nahoře: Šácholan Soulangeův (*Magnolia ×soulangeana*)

Dole: Parkový areál - informační panel poznávacího okruhu

Výsadba dřevin je řešena sbírkově, některé druhy jsou zastoupeny v početnějším množství kultivarů a pro možnost srovnání jsou vysázeny ve skupinách: jedle (*Abies*) – 18 druhů, 24 kultivarů, javor (*Acer*) – 26 druhů, 40 kultivarů, borovice (*Pinus*) – 24 druhů, 28 kultivarů a podobně.

V dolním parku je zachována přírodní bažinná lokalita, kde roste bledule jarní (*Leucojum vernum*).

V roce 2008 byla pod lávkou u dětského hřiště založena skalka. Celému prostoru vévodí javor dlanitolistý (*Acer palmatum* 'Atropurpureum'), jehož stáří je odhadováno na téměř 90 let. Nacházejí se zde vzácnější druhy dřevin, mimo jiné blahočet chilský (*Araucaria araucana*), který je v našich podmínkách choulostivý na zimu, dub Turnerův (*Quercus ×turnerii*), poloopadavý druh s tuhými listy, nebo třeba kryptomerie japonská (*Cryptomeria japonica*), jediný zástupce svého rodu. Součástí skalky je také menší **sbírka čarovníků**. Čarovník je shluk znetvořených větví vyrůstajících na stromech či keřích bez obvyklé pravidelnosti a zákonitosti. Větve vyrůstají z jednoho místa z normálně rostoucích větví a tvoří se na nich velké množství pupenů.

V dolním zámeckém parku v lokalitě U rybníčku byla založena **menší sbírka** bambusů, zahrnující tři druhy v několika kultivarech, vybraných podle odolnosti rostlin vůči nízkým teplotám.

Arboretum nabízí návštěvníkům **kvalitní informace o stromech a keřích** zastoupených ve výsadbě, a to formou informačních tabulí přímo v parku, tištěných informačních materiálů a také prostřednictvím nabídky přednáškových pořadů pro skupinové exkurze ve velkém sále kaple. Informační systém arboreta zahrnuje mimo jiné **poznávací okruh**, na jehož staništích jsou k dispozici základní informace o více než 100 rodech dřevin, jejichž zástupce lze v místě snadno vyhledat. Základem poznávacího okruhu je 15 oboustranných informačních tabulí a více než 500 informačních tabulek u jednotlivých dřevin. Ucelené informace jsou k dispozici také v elektronické podobě na webových stránkách v sekci Arboretum.

Další možnosti pro veřejnost

Zázemí poskytuje veřejnosti Turistické informační centrum s venkovní terasou. Arboretum a zámecké parky na Žampachu jsou veřejně přístupné po celý rok. Organizované prohlídky je třeba předem domluvit písemně, e-mailem nebo telefonicky. Individuálním i skupinovým návštěvám z řad široké veřejnosti jsou k dispozici informační programy zaměřené na přírodní a památkové hodnoty místa. Domov pod hradem Žampach pořádá každoročně několik akcí pro veřejnost.

Horní část zámeckého parku

Součástí areálu je zahradní altán, který poskytuje odpočinkové místo návštěvníkům arboreta a zároveň se využívá během konání akcí pro veřejnost jako venkovní scéna. V parku se nalézá také hipodrom s výběhem pro koně a se speciálním nástupištěm, dobře vybavený a udržovaný herní kout s atrakcemi a posezením pro malé i velké návštěvníky, volejbalové hřiště nebo ruské kuželky. Všechna tato zařízení jsou určena k aktivnímu odpočinku obyvatel Domova i návštěvníků arboreta.

Tupela lesní (*Nyssa sylvatica*)

Kontakty

Domov pod hradem Žampach

Žampach 1

564 01 Žamberk

Tel.: 465 618 184, 603 569 564

E-mail: info@uspza.cz, uspza@uspza.cz

Web: www.uspza.cz/arboretum

Arboretum Žampach je dostupné autem nebo autobusem ze směru Ústí nad Orlicí, Letohrad, České Libchavy a Žamberk, k dispozici je neplacené parkoviště.

Nahoře: Břečťan popínavý (*Hedera helix*)

Dole: Kryptomerie japonská (*Cryptomeria japonica*)

